

Sevil KARACIK
FMV ve Işık Okulları
Kültür Sanat Yöneticisi

Nilgün Yönter

Postmodern Minyatür Sanatçısı Nilgün Yönter'in hayatında siyahın ve kahve tonundaki renklerin yeri yok. "Pembe" ve tonlarını, yaşamı güzelleştiren, kolaylaştıran, dost bir renk olarak tanımlıyor.

Atölye olarak da kullandığı evi, tam bir renk ve çiçek cenneti...

Kendimizi rüya âleminde hissettiğimiz bu masal evinde, Yönter'le yaşam, renkler ve Işık üzerine konuştuk.

Işık'tan sonra eğitiminiz yurt dışında; önce Cenevre Pensionnat Bon-Sejoursta ve sonra Paris Joffrin Byrs Moda Akademisinde devam etti. Neler yaptınız o yıllarda?

Rahmetli annem, ortaokul yıllarının sonuna yaklaşan kızının sürekli, çeşitli renk ve desenli giysiler giymiş manken kızlar çiziktiriyor olmasından, çocuğunun sadece resme değil, giysi modelleri çizmeye de istidadı olduğunu anlamış. Tüm ileri görüşlü kişiler gibi, eşini dostunu seferber edip Nilgün'ün bu konuda, zamanın şartlarına en uygun eğitim almasını sağlayacak yolları arayıp bulmuş. Bu arada rahmetli babam da bir şekilde ikna edilmiş. Nilgün, Işık'tan sonra Cenevre'ye Fransızca öğrenmeye yollanacak; ardından Paris'e, 2 senelik bir Moda-Tekstil-Marketing okuluna yollanacaktır!

İlk senem, dünyanın dört bir tarafından, oraya Fransızca öğrenmeye gelmiş arkadaşlar ve evinden, ailesinden uzak kalmanın iç burukluğuyla fakat içimdeki ileriye dönük aydınlık ümitlerim ile İsviçre'nin Fransız kantonundaki Cenevre

şehrinin Versoix bölgesinde “Bonnes Soeurs (rahibeler) ile geçti...

İkinci ve üçüncü senelerim, Paris’te yine “Bonnes Soeurs”lerin himayesinde ama daha özgür olarak (ne de olsa okula gitmek ve gece 22.00’ye kadar geri dönmek için iznim vardı), Mr. Byrs’in yetenekli ve hünerli ellerinde yoğrularak, şu anda sahip olduğum “figürin” çizme yeteneğimin en alt basamaklarını çıkmaya başladığım yıllar olmuşlar... Tabii, o yıllardan yanıma bir başka kâr kalan da, hâlâ değerlerini pek bildiğim arkadaşlıklarım olmuş.

1990’ların ortalarından itibaren “Postmodern Minyatür”e yönelmişsiniz. “Postmodern Minyatür” tam olarak nedir?

O yıllarda (1992-95), klasik Türk minyatürü, klasik Türk motifleri-desenleri, tezhip, hat yazılarına merak sarıp onlar üzerinde çalışırken, evimden uzaklaşmadan yapabileceğim en iyi işin ressamlık olduğuna iyice kani olmuşum. Ayrıca, o zamana kadar yaptığım en iyi çizim, ana mesleğim olan moda tasarımcılığı gereği, çeşitli renk ve desenlerde giysiler giymiş insan figürleriydi (figürinler). Kendi kendime: “Ben bu figürinleri alırsam, aynı eski zaman minyatürlerinde olduğu gibi, perspektif ve resim kurallarına uymadan, hayalimde tasarladığım sahne kompozisyonlarının içine yerleştiririm.” dedim. Nitekim, 1995-96 yıllarında art arda katıldığım 3 yarışmada yaptığım resimler sergilenmeye değer bulununca “Tamam!” dedim. “Doğru yoldayım.” Ardından çalışmalarına bir ad bulmam gerekiyordu. “Minyatür” sanatından türedikleri için adları “minyatür” olmalıydı. Ama salt minyatür olamazlardı, tarafımdan mutasyona uğramışlardı... Modern olabilir miydi? O da olamazdı, modern sanatla alakaları yoktu! “Postmodernizm” akımını inceleyip kendi kişiliğimle bağlantı kurabilince “İşte buldum!” dedim: “Postmodern Minyatürler” olacak bundan sonra yaptığım, yapacağım resimlerimin adı.

Minyatür sanatı da zamana uydu... Osmanlı minyatürleri artık bildiğimiz gibi değil. “Saz yerini caz, çarşaf yerini mini etek aldı.” diyebilir miyiz?

Yaptığım tabloları, “minyatür” diyebilirsek konuyu böyle toplayabiliriz tabii ki... Ama bir evvelki sorunuza verdiğim yanıtta belirttiğim gibi, artık onlar “minyatür” değil. Adlarını koyduğumdan beri artık -tekniki biraz aynı kalmış olsa da- tamamen değiştiler.

Geçen yüzyılın başında yaşamış dünyaca ünlü birçok ressamın-illüstratörün (Ertée, Mucha, Klimpt, Lautrec, Poiret) dünya minyatür sanatının renklerinden, desenlerinden, tekniğinden,

etkilenip esinlendiğini öğrendiğimde pek mutlu olmuştum. Tek akıllı ben değilmişim, minyatür sanatına gönül verip oradan çıkış yapan, diye!

Kaç sergi açtınız bugüne kadar?

İlk sergimi 1985'te açtım. 1985'te açtığım ilk sergimin adı "Bodrum ve Kadın"dı. Şimdiye kadar 15 kişisel sergim oldu, birkaç da karma sergiye katıldım.

Kişisel sergilerinizden birini de okulumuzun eski sanat galerisinde açtık. Çok beğenilen o serginizde tüm çalışmalarınız "filmlerden çıkmış" gibiydi. Bu çalışmaların arkasında belli hikâyeler var değil mi?

Doğru, 2002 yılında "Postmodern Minyatürler" in bir sergisini Işık Lisesinin ilk sanat galerisinde açmış, hatta 15 gün uzatmıştık bile. Benim de en zevk aldığım sergilerimden biri olmuştu. Edindiğim tecrübelerle dayanarak, bir serginin iyi geçmesi, ona ruh katan düzenleyenlerden geçiyormuş meğerse...

Yaklaşık 20 yıl olmuş "Postmodern Minyatürler" e başlayalı. Her seferinde, yeni bir kompozisyonu, senaryosunu günlerce kafamda tasarlayıp tabloya geçirdiğim zaman transa geçiyorum hakikaten. Resmin dünyasının ortasında buluyorum sanki kendimi. Bu yüzden her çizdiğim resim, içinde yer almayı isteyeceğim senaryolar taşıyor. En sevdiğim de "Çay Partisi" hikâyesi olan kompozisyonlar. (Bunun kaynağı da küçüklüğümün bana sıcaklık hissettiren anılarında, annem ve arkadaşlarının arada toplanıp Nişantaşı, Şişli'deki yerel pastanelerden pasta, tuzlu yiyecekler alıp çay içmeleri olsa gerekti. O yıllarda, ben, pasta börek, çörek yapmaya merak salınca da rahmetli annem bana yaptırır olmuştu spesiyal çikolatalı-meyveli pasta ve tuzlularını...)

Işık Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesinde de bir sergi açtım. O sergiyi açmaktaki amaçlarımdan biri; akademik bir ortamda, çok sene emek verdiğim 125 "İrma" tablosunu gün ışığına çıkarabilmektir. İkincisi de yine akademik bir ortamda, fakülte'deki moda tekstil konusunda öğrenim alan öğrencilere bir nebze de olsa yol gösterebilmektir.

Hobi sahibi olmak çok önemlidir, sizin harici işler dediğiniz. Biraz bu uğraşlarınızdan bahsedebilir misiniz?

İşimin dışındaki uğraşlarımdan hepsinin özünde, cazip olan şeyin aslında deneme-yanılma, araştırma, uğraşıp sonunda elle tutulur işler meydana getirebilme hazzı yatıyor herhalde. Ayrıca diğer ortak noktaları da hepsinin "plastik sanatlar" ile uzak ya da yakın ilişkilerinin olmasıdır.

Hobilerimi sayacak olursam, hırdavat işleri, dekorasyon-boya, pasta, börek, çörek yapmak, ev kokuları üzerine araştırma yapmak ve tabii "bilgisayar teknolojileri". Bilgisayar teknolojilerini öğrenmeye öncelikle, bana gerekli grafik programlarını öğrenerek başladım (1997-98 yıllarında). "Bir sanat galerisinin yardımına ihtiyaç duymadan, web sitelerim sayesinde resimlerimi tüm dünyaya gösterebilirim." düşüncesinden yola çıktım. Ama şimdi, bir bilgisayar kasasını söküp içindeki parçaları inceleyip takmak, çıkarmak, bozmak... İçinden çıkamayınca işin ehline götürmek...

Biraz da hayatınızın, bugünden sonrasını konuşalım mı, neler var, planlarınızda?

"İrma'nın Giysi Dolabı" sergisinin tablolarının temel hazırlığı aşağı yukarı 4 sene sürdüğü için onu en az 4 kere daha gerçek dünyada sergilemiş olmam gerekiyor, diye düşünüyorum. Hatta bir tablo olarak, üzerine ipek gerip her tarafını "Postmodern Minyatürler" im ile süsleyip, hazırladığım "Satranç Masası" nı da İrma'nın Satranç Masası olarak adlandırıp, sergisine de harbi tablo gibi bir masa koyacağım. Ve belki, sergideki resimlerin birer örneğini bastıracağım, porselen ya da seramik "Hatıra Tabaklar" ı bu sergi ile ilişkilendirerek sergideki tabloların birer eşini de "Hatıra Tabak" olarak hazırlayıp sergilemeyi düşünebilirim. Konsepti farklı, bir başka "Postmodern Minyatür" sergisi daha var kafamda. Sonuncu projem ise 3 boyutlu çizim programını ve aklımdaki bir animasyon programını hatmetmek.

Okul yıllarına dönersek, Işık Lisesiyle hayatınız nasıl kesişti?

Avukat olan rahmetli ablam, yanlış hatırlamıyorsam, 1964 mezunu idi. Işık Lisesine anaokuldan başlamış, liseyi de yatılı olarak orada bitirmişti. Hatırladığım kadarıyla tüm küçük kardeşlerin (aramızda 11 yaş vardı üstelik) büyük kardeşlerine olan hayranlığı sonucu, ben de pek istemişim şu meşhur okula gidebilmeyi. İlkokulu Şişli 19 Mayıs İlkokulunda bitirmiştim. Sınavlarda puanı tutturup Işık'a kapağı atabildim. İlk 2 yıl pek çalışkan biriydim. İftiharla geçemesem de dönem sonlarında eve sürekli teşekkür mektubu getirirdim. Hatta, yıllıkların birinin arasında, o zamanki Okul Müdürü Sacit Bey'in imzası bulunan teşekkür mektubunu bulunca hazine bulmuş gibi oldum. Sonuç olarak, Işık ile yollarımız bir kesilmiş, pir kesilmiş... Daha da kopmuyor... Işık ekolüne bu denli hayran olup çocuğunu okula vermemek olmazdı. Dolayısıyla kızım Ceren de anaokuldan itibaren Işıklı oldu. Şimdi de Işık Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Moda-Tekstil Tasarım Bölümü son sınıf öğrencisi.

Ama kendisi 4-5 senedir mutfak sanatlarına gönül verdiği için bir türlü okulu bitiremiyor. Umarım bu ders yılında, Moda Tasarım'da kalan 4 dersini de verir, okul da biz de rahata ereriz.

Dönüp baktığımızda nasıl bir Işık Lisesi hatırlıyorsunuz? Okul yıllarına ait anılar hafızalardan hiç silinmiyor, arkadaşlarınız ve öğretmenlerinizle ilgili bize anlatacağınız anılarınız mutlaka vardır.

Hangi birinden başlasam? Yatılı okuduğum yıllarda, her ders günü sona erip nihari arkadaşlarının arkalarından bakarak yüksekteki pencereye erişebilmek için sıftaki cilası gıcır, kapaklı, tahta çöp kovasının üzerinden burnumu cama yapıştırıp, Teşvikiye Caddesi'nde sürüp giden yaşam için: "Ne olurdu, ben de aralarına karışıp evime gidebilseydim?" dememi mi?

Hiperaktif yapılı olduğum için annem zavallı, beni tehlike arz eden yerlerde, "pembe bambili" bir tasma ile zapt edermiş. O tasmayı yakın zamana kadar saklamıştım. Sonra nasıl kaybettim bilemiyorum? Her ders sonrası, soluğu okulun beton zeminli avlusunda alıp, deli gibi koşturup, düşüp, kalkıp dizlerimin sürekli yara bere içinde kalmasını mı?

Sınıflarımızın olduğu katlarda, içindeki yeşil çuha kaplı rafların üzerlerinde bin bir çeşit alçıdan, tahtadan, taştan objelerin bulunduğu, camekânlı dolabın camına her fırsat bulduğumda yapışıp, onları meydana getirmiş kişilere içten içe hayranlık duymamı mı?

Resmim iyi diye, sınıf arkadaşlarıma yaptığım resim ödevleri karşılığında öğlenleri, onları

kendime köşedeki şarküteriden "jambonlu, turşulu, bol malzemeli" sandviçler aldırarak sıraya dizdiğimi mi?

Yaşım ilerledikçe, değerlerini daha iyi anladığım büyüklerim... Aralarından bize en yakın olanlar, Gülay Hanım ve Rukiye Hanım... Gülay Hanım'ın anılarımdaki en belirgin özellikleri; çok rahat olduğu belli olan, beyaz, mürebbiye ayakkabıları ve kulağında her zaman gördüğüm büyük küpeler. Rukiye Hanım'ın da aynı şekilde ama siyah olan mürebbiye ayakkabıları, arkaya sımsıkı taranmış siyah saçları, topuzu ve dudağından eksik etmediği kırmızı ruj...

Ve tabii ki gülüşleri, simaları, belirgin özellikleri ile sınıf ya da dönem arkadaşlarım... Bazılarını 45 sene sonra sosyal ağlarda bulmak ayrı bir mutluluktur, onu da belirteyim.

Genç Işıklılara neler söylemek istersiniz?

Neler demek istemem ki? Ama her şeyden önce, okullarının onlara ömürleri boyunca vereceği ve katacağı değeri asla unutmasınlar. Diğer köklü okullarda olduğu gibi Işık da yetiştirdiği çocuklara; öz güven sahibi olmayı, dayanışma duygusunun varlığını ve toplumdaki yerlerini hatırlatıp kendilerini asla ezdirmemeyi öğretiyor.

Bu doğrudan yola çıkarak genç Işıklı arkadaşlarıma tavsiyem; yetiştirdikleri çocukları ne yapıp edip, belki gereğinden fazla fedakârlık gösterip, Işık gibi köklü, soylu ve iyi eğitim veren okullardan birine geç olmadan yerleştirmeleri... Evlatlarına yapabilecekleri en büyük iyilik bu olur.

**"İşte buldum!"
dedim:
"Postmodern
Minyatürler"
olacak bundan
sonra yaptığım,
yapacağım
resimlerimin adı.**

